

Ændringsforslag 1**Gilles Lebreton, Angelo Ciocca, Paola Ghidoni, Elena Lizzi**
for ID-Gruppen**Betænkning****A9-0281/2023****Emma Wiesner**En europæisk proteinstrategi
(2023/2015(INI))**Alternativt beslutningsforslag (forretningsordenens artikel 181, stk. 3) i forbindelse med et ikke-lovgivningsmæssigt beslutningsforslag A9-0281/2023****Europa-Parlamentets beslutning om en europæisk proteinstrategi***Europa-Parlamentet,*

- der henviser til sin beslutning af 17. april 2018 om en europæisk strategi til fremme af proteinafgrøder – Fremme af produktionen af proteinafgrøder og bælplanter i EU's landbrugssektor¹,
- der henviser til sin beslutning af 24. marts 2022 om behovet for en hurtig EU-handlingsplan for at sikre fødevarerens sikkerhed i og uden for EU i lyset af den russiske invasion af Ukraine²,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 15. november 2022 med titlen "På vej mod en stærk og bæredygtig algesektor i EU" (COM(2022)0592),
- der henviser til artikel 119, 120, 168 og 169 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),
- der henviser til Kommissionens rapport af 22. november 2018 om udviklingen af planteproteiner i Den Europæiske Union (COM(2018)0757),
- der henviser til udtalelse fra Fiskeriudvalget,
- der henviser til betænkning fra Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter (A9-0281/2023),
- der henviser til forretningsordenens artikel 54,
- A. der henviser til, at protein er afgørende for både mennesker og dyr og derfor er en uundværlig bestanddel i fødevarer og foder, der indtages dagligt;
- B. der henviser til, at covid-19-pandemien og den russiske invasion af Ukraine har haft

---

¹ EUT C 390 af 18.11.2019, s. 2.² EUT C 361 af 20.9.2022, s. 2.

betydelige konsekvenser for den europæiske og globale handel, hvilket understreger, at EU er nødt til at diversificere sine fødevarer- og foderforsyningskæder for at øge sin autonomi og mindske sin afhængighed af input fra blot én eller nogle få udenlandske leverandører og at styrke den hjemlige produktion af planteprotein og den overordnede modstandsdygtighed i EU's proteinsektor;

- C. der henviser til, at EU producerer 77 % af det foderprotein, det bruger (sågar 96 % for foder med lavt proteinindhold og 89 % for foder med middelstort proteinindhold); der henviser til, at kun 29 % af de råmaterialer med højt proteinindhold, der er nødvendige for et afbalanceret dyrefoder, imidlertid stammer fra EU; der henviser til, at EU som følge heraf er stærkt afhængigt af import af plantebaserede produkter med højt proteinindhold fra lande uden for EU, hvilket gør EU afhængigt af import af sojabønner og sojakager fra USA og Sydamerika;
- D. der henviser til, at selv om produktionen af proteinafgrøder i EU er blevet forbedret i løbet af de seneste ti år, er der fortsat et betydeligt underskud i den indenlandske produktion, hvilket har konsolideret EU's store afhængighed af import af proteinrige afgrøder fra lande uden for EU;
- E. der henviser til, at bælgafgrøder og græsarealer bidrager til at bevare og forbedre jordbundskvaliteten og -frugtbarheden, øge biodiversiteten, binde kul- og kvælstof og bidrage til en øget vandbinding; der henviser til, at bælgplanter kan dyrkes med færre kemiske gødningsstoffer på grund af deres symbiose med jordbunds bakterier; der henviser til, at dyrkningen af bælgplanter på trods af sin lave lønsomhed bidrager positivt til at afbøde klimaændringer og andre miljøpåvirkninger samt til at mindske ukrudtspresset;
- F. der henviser til, at nye forædlingsteknikker kan spille en central rolle med hensyn til en øget lønsomhed ved at øge høstudbyttet, proteinindholdet og kvaliteten, muliggøre tilpasning af afgrøderne til regionale forhold og gøre dem mere modstandsdygtige over for vejrforhold og sygdomme;
- G. der henviser til, at den fælles landbrugspolitik gør det muligt at støtte dyrkning af protein- og græsafgrøder;
- H. der henviser til, at forarbejdning af protein- og græsafgrøder genererer biprodukter, der kan anvendes til forskellige formål, f.eks. til gødning eller foder; der henviser til, at husdyr producerer værdifuld gødning som et biprodukt, hvilket øger fødevarerproduktionens modstandsdygtighed; der henviser til, at det kvælstof, der er nødvendigt for at dyrke afgrøder, hovedsageligt stammer fra kunstgødning, som er dyr og energikrævende at producere; der henviser til, at RENURE-materialer (REcovered Nitrogen from manURE) samt sikker anvendelse af spildevandsslam som led i systemer til forvaltning af husdyrgødning øger ressourceeffektiviteten;
- I. der henviser til, at husdyravl kan frembringe meget biologisk tilgængelige proteiner til menneskelig ernæring; der henviser til, at en sund kost er baseret på variation og balance og for de fleste mennesker også omfatter kød;
- J. der henviser til, at der ved produktionen af alle typer landbrugsafgrøder, herunder proteinafgrøder, frembringes biomasse, som for det meste ikke er spiselig for

mennesker (1 kg plantebaseret protein genererer omkring 3-5 kg biomasse, som kun er spiselig for drøvtyggere);

- K. der henviser til, at forbruget af lokalt og bæredygtigt producerede animalske proteiner bidrager til EU's fødevarer sikkerhed og øger vitaliteten i Europas landdistrikter; der henviser til, at animalske proteiner i EU produceres med nogle af verdens højeste bæredygtighedsstandarder og under hensyntagen til dyrevelfærd, klima og miljø; der henviser til, at animalske proteiner er en vigtig bestanddel af en alsidig kost; der henviser til, at husdyravlen i EU er stærkt afhængig af import af planter med højt proteinindhold, som dyrkes på agerjord uden for EU;
- L. der henviser til, at forbedring af den europæiske fødevarerobusthed og -sikkerhed ved at anvende animalske proteiner, der er produceret i EU, bidrager til en mere bæredygtig produktion på verdensplan og belønner den knowhow og ekspertise, som kendetegner europæiske opdrættere, hvis indkomst dog sjældent afspejler deres bestræbelser på at tage hensyn til dyrevelfærd, resistens over for antimikrobielle stoffer, bevarelsen af landskaber og kulturarv, samtidig med at de helliger sig produktionen af kød af høj kvalitet til overkommelige priser;
- M. der henviser til, at proteiner fra dyr giver proteiner af høj kvalitet og er den mest biotilgængelige proteinkilde for mennesker, hvilket er særligt vigtigt for kvinders fertilitet og sundhed samt for børn og unges og ældre og svagelige personers sundhed; der henviser til, at det traditionelle forbrug af animalske proteiner i form af kød, ost eller mælk er en del af det europæiske kontinents kulturarv; der henviser til, at denne praksis yder et væsentligt bidrag til EU-medlemsstaternes bruttonationalprodukt;
- N. der henviser til, at ekstensiv husdyrproduktion, navnlig i fjerntliggende områder og bjergområder, er en yderst bæredygtig aktivitet, der bidrager til at sikre, at disse områder forbliver befolkede;
- O. der henviser til, at bæredygtigt akvatisk protein og akvakulturprotein kan bidrage til global fødevarer sikkerhed, ernæring og sund og alsidig kost; der henviser til, at intensiv akvakultur, navnlig uden for EU, ofte kan forårsage forskellige negative miljøvirkninger, såsom konsekvenserne af brugen af kemikalier eller antibiotika; der henviser til, at alger kan bidrage til at reducere akvakulturens negative miljøpåvirkninger;
- P. der henviser til, at forordning (EU) 2015/2283³ gjorde det muligt at anvende insekter til menneskeføde, selv om der i Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets af Kommissionen bestilte studie advares om betydelige potentielle sundhedsrisici; anbefaler kraftigt, at der gennemføres yderligere forskning og indsamles data om bl.a. humanpatogene parasitter og forurenende stoffer; der henviser til, at der ikke er forsket tilstrækkeligt i dette, og at de nødvendige data endnu ikke er blevet indsamlet;
- Q. der henviser til, at markedet for bæredygtigt produceret protein, navnlig plante- og

---

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/2283 af 25. november 2015 om nye fødevarer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 258/97 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1852/2001 (EØS-relevant tekst) (EUT L 327 af 11.12.2015, s. 1).

dyrebaseret protein, har udviklet sig gennem de seneste år; der henviser til, at produktionen af disse proteiner åbner mange muligheder for europæiske landbrugere og fødevarerproducenter; der henviser til, at plantebaserede proteiner allerede nyder stor og stigende forbrugerefterspørgsel, accept og er kendetegnet ved teknologisk modenhed;

- R. der henviser til, at forbrugerne efterlyser større gennemsigtighed og mere information om fødevarers bæredygtighed og om dyrevelfærd; der henviser til, at der ikke findes nogen frivillige standardiserede mærkninger eller varedeklARATIONER for så vidt angår proteiners miljømæssige bæredygtighed, hvad enten de er bestemt til konsum eller foder, eller dyrevelfærdsstandarderne ved produktionen af dem;
- S. der henviser til, at det er vigtigt at anlægge en værdikædetilgang for at skabe merværdi for bæredygtigt producerede proteiner, navnlig plantebaserede proteiner, da produktionen af lokalt indkøbte produkter og produkter med høj merværdi øger værdikæden og tilskynder landbrugerne til at investere;
- T. der henviser til, at forskning og innovation inden for bæredygtig produktion af alle proteinkilder skal inddrage landbrugerne; der henviser til, at forskningen og innovationen bør øge sit fokus på plante- og dyrebaseret protein, da både privat og offentlig forskning og innovation i EU i de seneste årtier hovedsageligt har været koncentreret om korn og oliefrø;
- U. der henviser til, at generel uddannelse og videnoverførsel kun når ud til ca. 10 % af EU's landbrugsbedrifter; der henviser til, at der er et kritisk behov for at investere yderligere i uddannelse og rådgivningstjenester for landbrugere med henblik på at udbrede viden om proteinafgrøder, sprede bedste praksis og fremme dyrkning af græsarealer og udvinding af protein fra alternative kilder;

Et klart behov for en omfattende EU-proteinstrategi for at øge proteinpotentialet

1. opfordrer Kommissionen til hurtigst muligt at fremlægge en omfattende og ambitiøs EU-proteinstrategi, der omfatter bæredygtig produktion af plante- og dyrebaseret protein og indeholder effektive foranstaltninger til at fremme europæisk proteinafhængighed på kort, mellemlang og lang sigt; understreger, at produktion af proteinafgrøder og plantebaseret protein bør prioriteres med det mål at garantere den europæiske fødevarerforsikring;
2. mener, at EU's vejledende proteinkøreplan bør baseres på:
  - a) en vision for strategisk og bæredygtig proteinproduktion og -handel i EU, der passer til vores behov og krav
  - b) en handlingsplan for øget plantebaseret proteinproduktion og -forbrug i EU
  - c) bedre betingelser for produktion af både plantebaseret og animalsk protein i EU
  - d) udvikling af økonomisk og miljømæssigt forsvarlige proteinsystemer til fødevarer og foder
  - e) en holistisk tilgang, der skal omfatte landbrugere sammen med hele

fødevarer-værdikæden og alt efter tilfældet tage hensyn til den eventuelle merværdi for den cirkulære økonomi

- f) konkrete, videnskabeligt baserede politiske tiltag til fremme af udviklingen af bæredygtigt producerede proteiner og innovation og forskning på dette felt;

En vision for øget proteinproduktion i EU

3. understreger, at Europas modstandsdygtighed ud fra et geopolitisk og strategisk perspektiv samt for at sikre fødevarer-sikkerheden skal øges betydeligt i vigtige sektorer såsom fødevarer- og foderforsyning ved så vidt muligt at mindske afhængigheden af landbrugsprodukter og -ressourcer fra blot én eller nogle få leverandører gennem en stærkere indenlandsk produktion, samtidig med at EU's konkurrenceevne styrkes for at undgå, at markederne koncentrerer sig i hænderne på blot nogle få centrale aktører; understreger derfor, at EU er nødt til at øge produktionen af planteprotein, og at dette kun er muligt i etaper, hvis landbrugere og markeder er i stand til at tilpasse sig i overensstemmelse hermed;
4. fremhæver, at en bæredygtig og diversificeret indenlandsk proteinproduktion skal anerkendes som et afgørende aspekt af EU's fødevarer- og foderstofs-system for at sikre et tilstrækkeligt udbud af sikre fødevarer og foderstoffer af høj kvalitet og opretholde fungerende og robuste forsyningskæder og handelsstrømme; lægger vægt på vigtigheden af at nå målet om en mere bæredygtig og diversificeret forsyning af protein i EU's fødevarer-system;
5. mener, at dyrkning af proteinplanter og græsarealer kan have betydelige fordele for jordbundskvaliteten, miljøet og biodiversiteten og under visse omstændigheder har potentiale til at reducere rå- og hjælpestoffer såsom gødningsstoffer og plantebeskyttelsesmidler; påpeger, at ekstensivt dyrehold baseret på græsarealer også opfylder dyrenes naturlige ernæringsbehov, kan have en positiv indvirkning på miljøet og bidrage til at afbøde klimaændringerne; fremhæver betydningen af korn og græsarealer, navnlig af græs- og kløvermarker, som foderkilde for husdyr; mener, at medlemsstaterne kan overveje at indføre økoordinationer for bælgeplanter og græsarealer og at oprette særlige proteinplantefonde, således som det allerede er sket i nogle medlemsstater; understreger, at ekstensiv husdyrproduktion, navnlig i fjerntliggende områder og bjergområder, er en bæredygtig aktivitet og giver lokalbefolkningen yderligere incitamenter til at bo i disse områder;
6. påpeger, at en værdifuld vejledende proteinkøreplan bør bidrage til europæisk proteinautonomi og til de europæiske landbrugeres og landdistrikters modstandsdygtighed og indtjening; anerkender proteinkildernes potentielle rolle i den cirkulære økonomi; mener, at hensyntagen til den mulige cirkularitet af biprodukter og affald og sikring af produktionen af alle tilgængelige proteintyper, navnlig plante- og dyrebaserede proteiner, kan bidrage både til at opretholde et højt sundhedsniveau for mennesker, lette overgangen til mere hensigtsmæssige fødevarer-systemer og samtidig gøre fødevarer mere prismæssigt tilgængelige; minder om muligheden af at forene bæredygtigt husdyrhold og planteavl;
7. mener, at udvikling af produktionen af planteproteiner i overensstemmelse med sædvanlig europæisk standard og praksis samt at øge husdyrproduktionens lønsomhed,

idet dens bæredygtighed fastholdes gennem foranstaltninger som f.eks. at øge cirkulariteten i værdikæderne for fødevarer og foder, er effektive måder til at tackle mange af de udfordringer, vi står over for, såsom udflytning af produktion og overfiskning uden for EU; mener, at landbrugerne kan spille en central rolle i opbygningen af et robust proteinsystem, hvis de støttes tilstrækkeligt; anerkender, at proteinproduktion kræver en holistisk tilgang til bæredygtige og robuste fødevarer-systemer;

8. mener, at importerede produkter bør opfylde sammenlignelige bæredygtighedsstandarder for at muliggøre en større konkurrenceevne hos EU's producenter og forhindre udflytning af EU's produktion;
9. mener, at det at garantere EU's fødevarer-sikring er et vigtigt mål, der kræver lige konkurrencevilkår og kraftig understøttelse af den europæiske landbrugssektor; advarer mod ethvert forsøg på at mindske antallet af husdyr, da dette ville være kontraproduktivt;

Bedre betingelser for proteinproduktion i EU

10. understreger, at fødevarer-sikring – og dermed proteinproduktion – begynder med landbrugere med støtte fra fiskere og akvakulturbrugere, hvorfor de skal være i centrum for strategien, da de er nøglen til at opbygge et modstandsdygtigt proteinsystem; betoner, at en rentabel landbrugs-, fødevarer- og foderstofsektor er en forudsætning for en stærk proteinsektor i EU; opfordrer derfor medlemsstaterne til at undersøge muligheder, som kan bidrage til at skabe en rentabel forretningsmodel for landbrugere for at hjælpe dem med at omstille deres mindre rentable afgrøder til attraktive fødevarer og foderprodukter ved at øge afgrødernes modstandsdygtighed, proteinudbytte og proteinkvalitet;
11. understreger, at europæisk landbrug og europæiske virksomheder skal blive mere konkurrencedygtige inden for proteiner til fødevarer og foder, og at landbrugssektoren er afhængig af bæredygtige og økonomisk overkommelige input såsom energi, foder, fodertilsætningsstoffer, godt plantemateriale, gødning og jord af god kvalitet; er af den opfattelse, at incitamenterne for at øge de europæiske proteinproducenters konkurrenceevne skal øges, og at unødvendige reguleringsmæssige byrder for proteinproduktionen skal lettes;
12. anerkender vigtigheden af fodertilsætningsstoffer med hensyn til at forbedre fordøjelsen af proteiner og sikre korrekte fodringsstrategier og foderformulering; fremhæver, at godkendelsesperioden for fodertilsætningsstoffer skal være kortere, og at der skal være mulighed for mere fleksibilitet; understreger, at fornyelsesprocessen for godkendelser ikke må medføre risiko for udfasning af effektive tilsætningsstoffer;
13. minder om, at det vil være umuligt at øge produktionen af plantebaseret protein uden plantematerialer af god kvalitet; minder om, at nye avlsmetoder vil give store muligheder for at udvikle regionalt tilpassede planter og arter, der er optimeret til europæiske forhold, herunder forholdene i fjernbeliggende regioner; mener, at der er behov for mere forskning i og udvikling af korn, proteinplanter og græs for at øge deres næringsværdi og tilpasning til lokale betingelser og gøre dem mere modstandsdygtige over for naturlige trusler;

14. opfordrer til snarlig vedtagelse af en skræddersyet ramme for nye avlsmetoder for at muliggøre hurtigere udvikling af nye og robuste plantesorter, herunder proteinafgrøder;
15. mener, at bekæmpelse af skadedyr og patogener spiller en afgørende rolle for at sikre en god høst af proteinafgrøder, og at overvågning og videnskabelig forskning i disse skadedyrs forekomst, udvikling og spredning derfor er afgørende; anerkender, at udvikling af effektive foranstaltninger, der skal mindske de økonomiske skader, som forårsages af disse skadedyr og patogener, og udformning af alternative foranstaltninger, der benytter tekniske nyskabelser såsom præcisionslandbrug og robotteknologier, nytteinsekter eller pesticider med lav risiko, er vigtige for at fremme den samlede europæiske proteinproduktion; advarer mod at vedtage bindende reduktionsmål for brugen af pesticider, da det kan hæmme udbytter og indkomster og dermed proteinproduktionens tiltrækningskraft;
16. mener, at anvendelse af husdyrgødning til gødskning af græsarealer bidrager til landbrugernes selvforsyning med hensyn til proteiner; mener, at ordentligt gødet græs fortsat er langt den billigste, mest effektive og mest bæredygtige kilde til protein for drøvtyggere; opfordrer Kommissionen til under hensyntagen til de miljøvurderinger, der allerede er gennemført, snarest muligt at foreslå mellem- og langsigtede politiske foranstaltninger for at lukke næringsstofkredsløbet, f.eks. ved at tillade anvendelse af alternative økologiske produkter såsom genvundet kvælstof fra fermentat, bioaffald, andre gødningsprodukter (RENURE) og affald fra fødevarerindustrien gennem klassificering af disse som erstatning for kunstgødning; opfordrer Kommissionen til at gøre dette på grundlag af videnskabelige kriterier og fremme det som en mulighed, hvorigennem landbrugere kan mindske deres afhængighed af kunstgødning og øge cirkulariteten på bedriftsniveau og husdyrproduktionens bæredygtighed gennem genvinding og genbrug af restprodukter såsom husdyrgødning;
17. minder om, at produktion af biomethan, biogas, biobrændstoffer eller andre biobaserede kemikalier, der anvender bioaffaldsstrømme, kan være en faktor, der bidrager til en mere rentabel produktion ved at tilvejebringe betydelige yderligere indtægtskilder, der øger værdien af proteinrige afgrøder og dermed vil styrke det forretningsmæssige grundlag for, at landbrugerne kan plante dem; understreger, at vækst i produktionen af planteprotein til fødevarer og foder kan føre til, at biprodukter anvendes på flere måder til bioenergi og dermed giver mulighed for højere økonomisk værdi fra proteinproduktion;
18. anerkender, at udvikling, dyrkning og udnyttelse af proteinrige afgrøder ofte kræver nye forvaltningsmetoder og samarbejde mellem landbrugerne; mener, at muligheden for at anerkende nye organisatoriske strukturer inden for den fælles landbrugspolitik bør analyseres;
19. understreger, at langsigtede mål for at fremme investeringer i sundere jordbund og nye vekseldriftsmetoder skal ledsages af en evaluering af de tjenester, der leveres til samfundet;

Sikring af en korrekt og funktionel proteinsektor ved at anerkende den komplementære rolle, som både plantebaserede og animalske proteiner spiller i systemet

20. fremhæver det betydelige potentiale og merværdien af lokalt producerede plante- og

dyrebaserede proteiner og det forhold, at en bæredygtig udvikling af sektoren vil være til gavn for europæiske landbrugere, jordbundskvalitet, næringsstofkredsløb, biodiversitet og menneskers sundhed og er strategisk vigtig for den europæiske fødevarer sikkerhed;

21. understreger, at politikkerne skal skabe lige vilkår for alle interessenter og produkter, og at proteinforbruget skal gøres mere overkommeligt; støtter politiske foranstaltninger, der gør det muligt for forbrugerne at sammenligne produkternes geografiske oprindelse, herunder forarbejdede fødevarer, og dyrevelfærdsforholdene i produktionen heraf;
22. understreger betydningen af grovfoder, såsom græsarealer eller græskløver, navnlig i kombination med husdyrproduktion, som en proteinkilde og de positive sidegevinster, som græsarealer har for biodiversiteten; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at gøre brug af den fælles landbrugspolitik værktøjer, såsom økoordninger, for at tilskynde landbrugerne til at dyrke disse proteinkilder; understreger, at opdræt af drøvtyggere er en effektiv måde at omdanne permanente græsarealer til fødevarer til konsum;
23. minder om, at produktionen af animalske proteiner, der anvender ikke-spiselige ressourcer til foder, såsom fourage og biprodukter fra forarbejdning af proteinplanter, i høj grad bidrager til at reducere madspild, skaber betydelig merværdi for proteinplanteproduktionen og også er afgørende for at sikre dynamiske landdistrikter, landskabsforvaltning og miljøbeskyttelse;
24. tilskynder til produktion af sojabønner i Den Europæiske Union som en kilde til plantebaseret protein, hvilket kunne fremmes gennem investeringer i forskning og udvikling for at forbedre afgrødekvaliteten og -udbyttet; henleder opmærksomheden på behovet for at sikre adgang til finansiering og behovet for yderligere støtte til landbrugsproducenter, herunder små producenter, med henblik på at øge produktionen af sojabønner i EU; mener, at det er nødvendigt at identificere og fremme bedste praksis inden for dyrkning af sojabønner i EU, herunder anvendelse af bæredygtige produktionsteknologier og overholdelse af miljøbeskyttelsesreglerne; henleder opmærksomheden på behovet for at mindske afhængigheden af soja fra lande uden for EU i dyrefoder;
25. understreger, at forskningsprogrammer bør fokusere på planteproteinafgrøder, der er egnede til Europas klima, vækstbetingelser og ernæringsvaner, og som kan integreres i de eksisterende landbrugssystemer; mener, at det er vigtigt at støtte landbrugerne i denne omstilling, fjerne hindringerne for adgang til dette marked og hjælpe landbrugerne med at drage fordel af disse nye værdikæder;
26. opfordrer til mere forskning i og udvikling af afgrødesorter med korte produktionscykluser, der giver yderligere proteinkilder, og som er egnede til mellemliggende dyrkning i de eksisterende sædskifteplaner;
27. opfordrer medlemsstaterne til at anvende alle tilgængelige incitamentter under den fælles landbrugspolitik til at øge dyrkningen af bælgplanter, herunder koblet støtte, miljøvenlige landbrugsforanstaltninger, rådgivningstjenester og nye sektorprogrammer; mener desuden, at salg fremstød for at øge efterspørgslen efter bælgfrugter til fødevarer kan gå langt i retning af at stimulere EU's produktion, samtidig med at de europæiske

kostvaner respekteres;

28. anerkender det store potentiale i hamp som en bæredygtig proteinafgrøde og anerkender behovet for at lette dyrkningen og forarbejdningen af hamp til fødevarer og foder;
29. fremhæver betydningen af at anvende bæredygtighedsstandarder på importerede produkter og dermed beskytte de europæiske producenters konkurrencedygtighed og sikre gennemsigtighed i forbrugeroplysningen;
30. understreger, at den europæiske fiskerisektor udgør en vigtig kilde til bæredygtigt protein af høj kvalitet til konsum i form af frisk fisk; understreger, at fiskerisektorens levedygtighed skal forbedres ved hjælp af foranstaltninger, der kan hjælpe fiskerne, som i årtier har stået over for en stadigt stigende EU-reguleringsbyrde ud over en stigning i energipriserne;
31. fremhæver den rolle, som de europæiske fiskeri- og akvakultursektorer spiller med hensyn til at sikre fødevarer og kost baseret på sunde proteiner af høj kvalitet; understreger, at deres produkter kan spille en vigtig rolle i opbygningen af et bæredygtigt fødevarer-system; opfordrer Kommissionen til at sikre, at den kommende europæiske proteinstrategi anerkender fiskeri- og akvakultursektorens rolle og muligheden for at forbedre dyrevelfærden i akvakultursektoren, hvilket kan føre til færre sygdomme, reduceret brug af antibiotika og sundere økosystemer, samtidig med at det anerkendes, at der allerede er opnået høje bæredygtighedsstandarder i EU; understreger betydningen af at inddrage sektoren i udviklingen af dens proteinstrategi;
32. fremhæver, at EU er nettoimportør af fiskevarer og akvakulturprodukter, da næsten 60 % af det samlede forbrug i EU importeres; mener derfor, at det er nødvendigt at styrke den europæiske fiskeri- og akvakultursektors økonomiske levedygtighed og anerkende deres bæredygtighed under hensyntagen til deres tre dimensioner (økonomiske, miljømæssige og sociale) med henblik på at mindske EU's voksende afhængighed af import; understreger betydningen af bæredygtige fiskeri- og akvakultursektorer for EU's proteinforsyning og navnlig den vigtige rolle, som småfiskere og ikkeindustrielle fiskere samt skaldyr-fiskere spiller, både i EU og andre steder;
33. understreger, at regelmæssigt forbrug af fisk og akvakulturprodukter er en afgørende del af en sund kost, og at forbruget af fisk takket være deres hjertesunde egenskaber har et stort potentiale til at bekæmpe kostrelaterede sygdomme såsom hjerte-kar-sygdomme; udtrykker derfor sin bekymring over faldet i forbruget af fisk i EU; opfordrer medlemsstaterne til at øge betydningen af fiskeri- og akvakulturprodukter, navnlig fra lokale producenter, i deres ernæringspolitikker og -programmer, navnlig ved at fremme forbruget af akvatiske fødevarer blandt specifikke grupper, såsom unge, og endda ved at indføre eller forbedre forbruget af disse produkter i skolerne og gennem programmer, der tager sigte på at afhjælpe specifikke ernæringsmæssige mangler; minder endvidere om, at direktiv 2006/112/EF⁴ giver medlemsstaterne mulighed for at anvende nedsatte momssatser på fødevarer og relaterede tjenesteydelser; opfordrer medlemsstaterne til at gøre brug af denne mulighed for fiskeprodukter i betragtning af fordelene ved

---

⁴Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (EUT L 347 af 11.12.2006, s. 1).

fiskeforbrug;

34. er af den opfattelse, at bæredygtig akvakultur er en vigtig metode til proteinproduktion, og at alger er en god kilde til protein til foder; påpeger potentialet i innovation og skabelse af nye virksomheder i forbindelse med skabelse af nyt fiskefoder med en minimeret indvirkning på biodiversiteten, og at der er behov for yderligere at reducere vandforureningen fra akvakultur; understreger, at yderligere udvikling og bæredygtig innovation inden for planteproteinproduktion og supplerende proteinkilder er et middel til effektivt at tackle mange af de miljømæssige udfordringer, som EU's fiskeri- og akvakultursektor står over for;
35. understreger, at EU's akvakultur og havbrug kan bidrage meget mere, end de i øjeblikket gør, til bæredygtig fødevarerproduktion og levere sundere, mere retfærdige og mere bæredygtige proteiner, der er mindre afhængige af fiskebaseret foder, og som ikke anvender foder fra fiskemel og fiskeolieproduktion ved hjælp af fangster fra ulovligt, ureguleret og urapporteret fiskeri (IUU-fiskeri);
36. mener, at alle potentielle kilder til protein til foder kan betragtes under behørig hensyntagen til de naturlige fødekæder, forudsat at de opfylder høje sikkerhedsstandarder; er bekymret over de høje energikrav til storstilet avl af insekter og understreger, at det er nødvendigt at analysere de miljømæssige, sundhedsmæssige, dyrevelfærdsmæssige, sociale og økonomiske virkninger af denne metode;
37. afviser anvendelsen af insekter til konsum samt tanken om, at insekter kan være en levedygtig kilde til protein; advarer mod umærket anvendelse af insekter eller biprodukter fra insekter som en kilde til protein til konsum, navnlig i forarbejdede fødevarer; opfordrer medlemsstaterne til at indføre en obligatorisk mærkning af fødevarer, der omfatter insekter eller biprodukter fra insekter, for at imødekomme de europæiske forbrugeres legitime forventninger om gennemsigtighed;
38. opfordrer Kommissionen til at fremlægge en omfattende konsekvensanalyse af risiciene ved nye fødevarer for den europæiske landbrugsmodel, samfundet, menneskers sundhed, miljøet og økonomien; understreger, at forsigtighedsprincippet bør tages i betragtning;
39. er bekymret over de etiske, sociale, miljømæssige og økonomiske aspekter af cellebaserede fødevarer, som produceres ved dyrkning af celler isoleret fra planter og dyr; minder om, at forordningen om nye fødevarer ikke⁵ er egnet til formålet; mener derfor, at cellebaserede fødevarer ikke må tillades på det europæiske marked;

En holistisk tilgang, der dækker hele fødevareræddikæden

40. understreger, at der er behov for bedre koordinering og samarbejde mellem forsyningskædens interessenter i hele værdikæden for at bygge bro over de nuværende kløfter mellem landbrugere, forarbejdningsvirksomheder og detailhandlere;

---

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/2283 af 25. november 2015 om nye fødevarer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 258/97 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1852/2001 (EØS-relevant tekst) (EUT L 327 af 11.12.2015, s. 1).

understreger, at et stærkere kollektivt samarbejde mellem alle aktører, navnlig gennem landbrugsorganisationer og landbrugskooperativer, bør fremmes aktivt med henblik på at forme kæder med øget merværdi:

41. opfordrer i denne forbindelse medlemsstaterne og interessenterne til at anvende alle de tilgængelige regler i forordningen om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter med henblik⁶ på at fremme effektive og innovative kæder; opfordrer interessenterne til at udarbejde kontrakter med henblik på at planlægge produktionen på længere sigt; mener, at producentorganisationer, navnlig kooperativer, samt brancheorganisationer kan spille en central rolle med hensyn til at strukturere og styrke proteinværdikæder;
42. understreger betydningen af forbrugernes accept og forbrugeroplysning; understreger, at produktionen af plantebaserede proteiner skal opfylde forbrugernes forventninger, hvilket indebærer en yderligere forbedring af disse proteiner med hensyn til smag, konsistens, næringsværdi og pris;
43. mener, at for at opfylde forbrugernes forventninger og sikre gennemsigtighed må de udtryk, der anvendes til at betegne og markedsføre kød i Europa, aldrig give mulighed for mærkning eller reklame for fødevarer som kød, hvis de ikke er baseret på animalsk protein, i betragtning af at insekter for mennesker ikke er kød;
44. mener, at forbrugerne bliver mere bevidste om de fødevarer, de indtager, og hvordan de er blevet produceret; gentager sin opfordring til, at forbrugerne får flere oplysninger om de produktions- og slagtemetoder, der anvendes i produktionen af kød, for at bidrage til et retfærdigt, lokalt, sundt og dyrevelfærdsvenligt fødevarer-system; glæder sig over Kommissionens specifikke hensigt om at udvide kravet om obligatoriske oprindelses- eller herkomstangivelser til at omfatte andre produkter; opfordrer medlemsstaterne til at udvikle og gennemføre et obligatorisk mærkningssystem med angivelse af de slagtemetoder, der anvendes for kødprodukter;
45. fremhæver, at mængden af planteprotein, der produceres bæredygtigt i EU, ikke vil stige i mangel af markedsefterspørgsel eller tilstrækkelig fortjeneste for landbrugerne; mener, at målrettet offentlig støtte såsom økoordninger kan øge afgrødedyrkningens rentabilitet; opfordrer indtrængende markedsaktører til at udvikle teknikker, der kan bruges til at fastslå proteinindholdet og -kvaliteten i kornprodukter, proteinplanter og foder for at kunne afspejle proteinets værdi bedre; understreger, at øget markedsgennemsigtighed kan forbedre markedets funktion, reducere affald og skabe en mere cirkulær fødevarer-sektor; mener, at politiske strategier og lovgivningsmæssige rammer bør skabe incitamenter på disse markeder; understreger, at produktionen af planteproteiner med et lavere proteinindhold sammen med produktionen af højproteinafgrøder fortsat er afgørende, og at udviklingen af disse kilder bør være styret af princippet om en positiv massebalance med hensyn til tørstof og proteiner;
46. mener, at fødevarerforarbejdningsindustrien er en integreret del af den cirkulære proteinværdikæde, da den gør det muligt at opnå mere værdi fra proteinafgrøder;

---

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671).

understreger behovet for at øge plantebaseret proteinforarbejdningsskapacitet; mener, at det er vigtigt, at forarbejdningsindustrien kortlægger sine affaldsstrømme, så de kan kvantificeres;

47. understreger, at der er behov for en indsats på alle niveauer for at øge en bæredygtig proteinproduktion, navnlig den indenlandske produktion af plantebaseret protein, ved at støtte landbrugere, navnlig små og mellemstore bedrifter og familiebedrifter; opfordrer derfor medlemsstaterne til at skabe og øge investerings- og forskningsstøtte på system-, forretnings- og produktionsniveau;
48. mener, at offentlige indkøb bør tilskynde til lokal proteinproduktion;

Konkrete politiske tiltag

49. opfordrer Kommissionen til at forelægge en rapport om fødevarer sikkerhed og til at fremlægge følgende politiske tiltag:
  - a) et videnskabeligt og teknisk vejledningsdokument, der supplerer den administrative vejledning om fremstilling og indgivelse af ansøgninger om nye fødevarer med henblik på at præcisere godkendelsesprocessen, samtidig med at der sikres de højeste fødevarer sikkerhedsgarantier og -standarder og en korrekt evaluering af potentielle risici for konsum i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet
  - b) en kombination af retningslinjer for den fælles landbrugspolitik, der giver stabile rammer, fleksible forvaltningsmetoder og incitamenter til produktion af proteinrige afgrøder og en mere proteinrig høst af afgrøder, græsarealer og bælgeplanter generelt; der bør tilskyndes til produktion af proteinrige afgrøder inden for den nuværende fælles landbrugspolitik og gennem økoordninger; Kommissionen bør overveje muligheden for at tillade, at proteinrige fødevarer afgrøder dyrkes på udtagne arealer, samtidig med at strenge miljøregler overholdes
  - c) en undersøgelse af forekomst, udvikling og spredning af skadegørere og patogener, der bringer en vellykket høst af proteinafgrøder i fare
  - d) en klar strategi for finansiering af forskning og udvikling med henblik på at fremme og stimulere udviklingen af supplerende forebyggende og helbredende foranstaltninger til plantebeskyttelse med hensyn til tekniske innovationer såsom præcisionslandbrug, robotteknologi, gavnlige insekter og effektive og sikre pesticider
  - e) en kombination af retningslinjer for offentlige indkøb, der gør det lettere at forbruge lokalt producerede proteiner og udarbejde lokale krav
  - f) på kort sigt en midlertidig undtagelse med tilstrækkelig retssikkerhed til at sikre, at RENURE kan anvendes, og på lang sigt den retlige anvendelse af de RENURE-kriterier, der er udviklet af Det Fælles Forskningscenter på grundlag af videnskabelige kriterier, og som klassificerer dem som kemiske gødninger i

henhold til⁷nitratdirektivet

- g) ændring af nitratdirektivets bilag III for at lette anvendelsen af fermentat fra organisk affald fra anaerob nedbrydning af husdyrgødning.
- h) politikker, der sikrer, at import af protein opfylder EU's produktions- og kvalitetsstandarder for sundheds- og miljøvirkninger med henblik på at forbedre EU-producenternes konkurrenceevne i forhold til producenter uden for EU politikker til fremme af forbedrede standarder globalt
- i) en analytisk undersøgelse af den plads, der er til rådighed for proteiner på markedet;

o

o o

50. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

Or. en

---

⁷ Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget (EFT L 375 af 31.12.1991, s. 1).